

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Ponedeljek, 25. avgust 2008 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo odlomka, vodeno ali samostojno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

Vodena interpretacija	Samostojna interpretacija

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačen zapis prečrtajte in napišite novega. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z nič (0) točkami. Osnutek interpretacije lahko napišete na konceptni list, vendar se ta pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

a) VODENA INTERPRETACIJA

TONE PARTLIJČ: Otroci razumejo nekatere stvari šele, ko odrastejo. Pa še res je (odlomek).

Tone Partljič: Hotel sem prijeti sonce. Ljubljana: Založba Karantanija, 2005, 16–18.

SPET SKUPAJ

Otroci smo bili doma, sedeli smo na pragu in se otroško resno pomenkovali. Vem, da nismo tekali po dvorišču, da se nismo igrali, ampak smo se pomenkovali o ateju. Mislim, da se ga je spominjala samo še sestra in nam pravila, kakšen je.

Kar prideta po zari proti hiši dva moška in se ustavita na dvorišču.

»Kje je mama, otroci?« vpraša eden.

»Na njivi,« je odvrnila sestra in nama z bratom šepnila: »Mislim, da je to naš ata.«

Nismo ga poznali, poleg tega je imel brke. Tedaj je vzkliknil: »Moji ljubi otroci,« in nas vse dvigoval, poljubljal in jokal. Mi seveda nismo vedeli, zakaj joče, saj se je vendar vrnil.

Moški, ki je bil z njim, je rekel: »Adijo, Franc, pa glej, da se še kdaj srečava!«

»Danes moraš prespati pri nas, naš gost boš!« ga je vabil ata. »Moraš videti mojo ženo.«

»Daleč še moram iti in tudi jaz imam družino,« je rekel moški in šel naprej.

Bil je utrujen in umazan od poti, gotovo tudi lačen in žejen, a je takoj nadaljeval pot. Nismo mogli razumeti, zakaj ni hotel videti niti naše mame, zakaj se mu je tako mudilo in zakaj ni šel spat, če je bil tako izmučen.

Potem smo šli z atejem, le sestra si ga je upala držati za roko, in mu pokazali breg, kjer je delala mama. Bil je prav na drugi strani. Ne vem, če smo bili otroci veseli, da se je vrnil ata, čeravno smo o tem trenutku z mamo veliko govorili. Mislim, da sva se ga z bratom celo bala.

Ata je dal dlani k ustom, tako da je naredil celo čašo, in zaklical: »Mama!«

Ena izmed pik na njivi se je zravnila. Bilo je nekaj časa vse tiho, potem pa se je z drugega hriba oglasil divji krik: »Franček! Franček, si doma!« Bila je naša mama.

In potem se je zgodilo nekaj, česar otroci nismo pričakovali in ne razumeli. Kolikor se spominjam, kolikor smo videli kasneje, lahko rečem, da sta bila ata in mama vedno nekam udržana in resna. Takrat pa sta se oba spustila navzdol, vsak s svojega brega, se klicala in tekla drug proti drugemu. Mislim sem si, zakaj tečeta, saj bo zdaj vendar ata ostal za zmerom doma in se torej ne mudi. Ko je začul mamin krik, se je ata zagnal po hribu, preskakoval zare kot kak deček, se izogibal gradam in samo tekel in tekel. Mi smo tekli za njim in nam je bilo smešno. Pika na nasprotni strani je postajala vse večja, ata in mama sta se med potjo klicala po imenih. V dolini sta se srečala in objela. Ko smo pritekli blizu, smo videli, kako jočeta. Bili smo presenečeni in skoraj malo užaljeni, saj smo mislili, da se bomo zdaj samo smejali, ko bo ata doma.

zara – narečno koroško travnat svet na koncu njive, kjer se pri oranju obrača plug

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite vedenje očeta in matere ter občutke otrok. Citirajte poved, s katero te občutke izrazi pripovedovalec.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o družini, prikazani v odlomku. Ob primeru iz življenja presodite, kako dolga ločenost vpliva na odnose med partnerjema.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost.

b) SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA

MILAN DEKLEVA: Zgodba z zahodne strani (odlomek)

Milan Dekleva: Izkušnje z daljavo. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2006, 59–60.

Prišel je s Tomom, ki je v Železničarski dom zahajal z očetom, ljubiteljskim šahistom. Tom je ob mizah, kjer so se vrstili neznosno dolgi šahovski dvoboji, umiral od dolgočasja. Ni mu bilo jasno, zakaj so tekmeči krčevito prestavljali figure, srdito tolkli po lesenih urah, se od napora potili in škripali z zobmi. Če se je premaknil in mu je pod nogami zaškripal parket, se je vanj očitajoče zapičilo na desetine pogledov. Ko ni več zdržal, se je odtihotapil iz dvorane in med raziskovanjem velike stavbe odkril spodnjo telovadnico.

Mojca je stopila skozi vrata s kupom knjig in zvezkov pod roko; očitno jih je prinesla bratu. V poltemi se je spotaknila, šolske potrebščine so popadale pred Netove noge. Net je zardel, skočil pokonci in jih pomagal pobirati. Mojčine prsi so bile zelo blizu, zelo blizu, skoraj bi se jih dotaknil z nosom, dišale so po karamelnih bonbonih.

»A niso dobri?« je vprašal.

Mojca ga je pogledala z dvignjenimi obrvmi.

»Judoisti,« je pojasnil.

Mojca je komaj opazno pokimala.

»Take mete moraš trenirati leta,« se je delal poznavalca.

»Res?« se je nasmehnila Mojca. »Si judoist?«

Skozi možgane mu je stekel visokonapetostni tok.

»Ja.«

»Še nikoli te nisem videla,« je rekla Mojca.

»V drugi skupini sem.«

»Čudno,« je odgovorila, se vzravnila, stopila na rob blazine in z zvezki pomahala bratu. Ta jo je pogledal, ji pokimal in z roko pokazal, naj jih odloži v kot telovadnice.

Ko se je vračala in šla proti izhodu, se je nasmehnila Netu.

Čutil je, da mu vrat gori od sramu, počutil se je kot tele. Hotel je popraviti svojo laž, ji reči, da je šele začel trenirati in da razmišlja, da bo postal član kluba ... a ni mogel odpreti ust. Mojca je stopala po stopnicah, obsijana z ostro svetlobo, ki je prihajala od zunaj. Videl je obrise stegen pod njenim krilom in postal še bolj nemiren, poklapan, besen nase.

Opreделите odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite. Izberite problem oziroma prvino odlomka in ga/jo razložite. Razlago utemeljite s primerom iz odlomka. Povzemite ugotovitve in napišite svoje mnenje o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. Mnenje utemeljite s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi naslovite.

Prazna stran